

tukinainen
KÄISPAALYSEITISISEITIS

Vuosikirja
2006

Tukinaisen toiminta laajeni ja palveluja kehitettiin vuonna 2006

Tukinaisen suurina linjoina, peruspilareina, ovat aina olleet ammatillisuus, luottamuksellisuus ja matalan kynnyksen asiakkaille maksuttomat palvelut. Palveluiden kohderyhmänä ovat seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön kohteeksi joutuneet asiakkaat ja heidän läheisensä. Eri alojen ammattilais- ja virkamiestahoille tarjotaan maksullista koulutusta, konsultaatiota ja työnohjausta seksuaalisen väkivallan kysymyksissä resurssien mukaan.

Yhteistyö julkisen ja muiden kolmannen sektorin toimijoiden mukaan on kasvanut merkittävästi viime vuosina. Palvelukeskus on kyennyt hankkimaan tavoittelemansa aseman merkittävänä alansa asiantuntijana eri tahojen yhteistyökumppanina ja lausunnonantajana oikeudenkäynneissä sekä ministeriöissä.

Toimintamuodoiksi ovat vakiintuneet oikeudellinen ja terapeutin asiakastyö, joka muodostuu sekä puhelintyöstä että henkilökohtaisista ja ryhmätaapaamisista. Kuntouttava ja ennalta ehkäisevä työ ovat tärkeitä samoin kuin tiedottamis- ja vaikuttamistyökin. Tehtyä työtä on kuluneena vuonna arvioitu erilaisilla kartoituksilla ja evaluointitutkimuksilla. Asiakkaiden antama palaute osoitti, että Tukinaisen työtä on kehitetty oikeaan, avun tarvetta vastaavaan, suuntaan. Konkreettisina toiveina nousivat esille nettipalvelujen kehittämistarve ja entistä suurempi tarve yksilöterapiaan, jota toivotaan myös miehille.

Alaikäisiin kohdistuneiden seksuaalisten väkivallan tekojen vuoksi otettiin yhteyttä aikaisempaa enemmän. Tämä näkyi myös uhrien läheisten ja heidän kanssaan työskentelevien viranomaisten yhteydenottojen kasvuna. Oikeutetusti voidaan olettaa, että etenkin viranomaisten lisääntyneet yhteydenotot heijastavat seksuaalista väkivaltaa kohdanneiden oikeusturvan parantumista.

Ulkoista näkyvyyttä ja avoimempaa keskustelua Tukinaisen erityisalueesta tavoiteltiin kahdella hankkeella: julistekampanjalla ja ennaltaehkäisy-kampanjalla. Kummankin tavoit-

teena oli muun muassa murtaa tabuja ja vaikuttaa asenteisiin niin, että seksuaalinen väkivalta koettaisiin rikokseksi, ja että seksuaalinen itsemääräämisoikeus nähtäisiin yhtenä ihmisoikeuksista.

Vuoden 2006 keväällä Raiskauskriisikeskus Tukinainen oli toiminut 13 vuotta Helsinki keskuspaikkanaan, vaikka yhdistys palvelee valtakunnallisesti kaikkia. Raha-automaattiyhdistys ry:n hyväksyttyä toiminnan laajentamisen perustettiin kesällä aluetoimisto Jyväskylään, ja sinne palkattiin kaksi kriisiyöntekijää. Jyväskylän pienessä toimistossa järjestetyissä avajaisissa kävi yli sata vierasta ja yhteistyötä eri tahojen kanssa viriteltiin ensimmäisistä päivistä alkaen. Helsingin toimistossa tapahtuneen työntekijöiden perehdytys- ja koulutusjakson jälkeen kriisiyöntekijät aloittivat aluetyön Jyväskylän seudulla. Työ lähti käyntiin hyvin: asiakkaiden yksilötapaamisten lisäksi aloitettiin avoin ryhmä tytöille ja naisille, tehtiin paljon verkottumiseen tähtääviä käyntejä sekä toteutettiin konsultaatio- ja koulutustehtäviä. Jyväskylän toimiston työntekijät vastasivat omalta osaltaan valtakunnallisesta puhelinpäivystämisestä sekä sijaistivat Helsingin toimiston päivystäjiä tarvittaessa. He osallistuivat ammatilliseen täydennuskoulutukseen ja työnohjaukseen muun kriisiyötä tekevän henkilökunnan kanssa. Kaikkiaan yhteistyö käynnistyi hyvin, ja Tukinaisen palveluita voitiin laajentaa Keski-Suomeen aivan uudella tavalla.

Tukinaisen terapiapalveluita uudistettiin

Tukinaisen kriisiyössä vuonna 2006 korostuivat kriisiyön arviointi ja kehittäminen, palvelutarjonnan uudistusten sisäaajo ja kriisiyön laajeneminen. Ryhmätoimintoja uudistettiin vuonna 2005 päätettyjen suuntaviivojen mukaisesti. Päivystyksen arviointityö valmisteltiin keväällä sekä toteutettiin touko- ja elokuun välisenä aikana.

Tukinaisen ensimmäinen sivutoimipiste, Jyväskylän aluetoimisto mahdollisti ensimmäistä kertaa kriisitapaamiset muuallakin kuin Helsingissä.

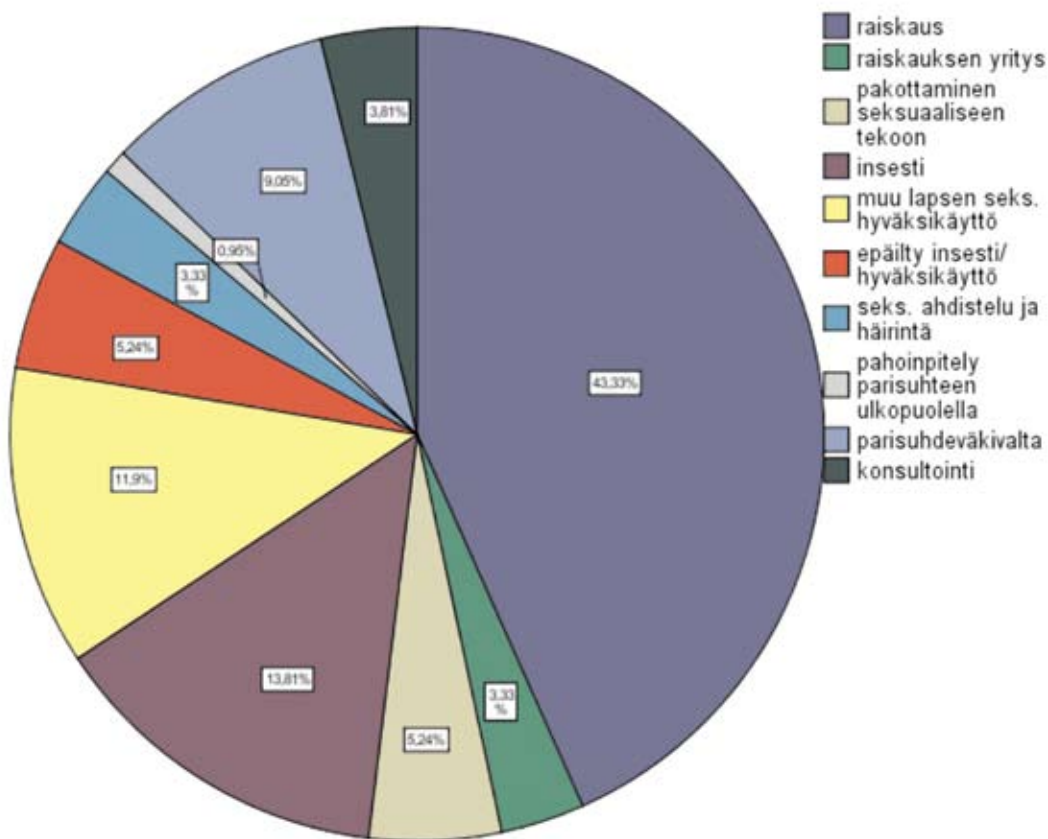
Tukinaisen kriisityön laajentuessa Jyväskylään kiinnitettiin erityistä huomiota siihen, että kriisityön eettinen perusta ja ammatillinen osaaminen pysyvät korkealla tasolla, sillä niihin on panostettu voimakkaasi viime vuosina. Erittäin tärkeänä pidettiin sitä, että kasvava toiminta pysyy toimintaperiaatteiltaan ja käytännöiltään yhtenäisenä. Tukinaisen Helsingin ja Jyväskylän toimistot ovat toisiinsa aktiivisesti yhteydessä päivittäin puhelimen ja sähköpostin välityksellä. Osa työnohjauksista, koulutuksista ja kehittämistyöstä ovat kaikille yhteisiä.

Vuonna 2006 Tukinaisen palvelutuotannossa painotettiin ryhmätoimintoja, joten kriisitapaamisten tarjonta oli aiempaa vähäisempää. Ryhmiä toteutettiin suunnitelmien ja havaitun tarpeen mukaan. Keväällä 2006 järjestettiin Helsingissä ensimmäinen kriisiryhmä seksuaalisen väkivallan uhreille, joilla on päihdeongelma. Tutkimustiedon ja Tukinaisen kokemuksen perusteella oli tiedossa, että seksuaalisen väkivallan traumaista kärsivillä naisilla on kohonnut riski runsaaseen päihteiden käyttöön. Päihdeongelmista kärsivien ryhmä toteutettiin tiiviissä yhteistyössä ryhmäläisten muiden viranomais- ja asiantuntijaverkostojen kanssa. Muut Tukinaisen ryhmät toteutuivat suunnitelmien mukaan. Vuonna 2006 toteutetuista uusista ryhmistä erityisesti sekä avoin konsultaatio ryhmä ja läheisille suunnattu ryhmä osoittautuivat tarpeellisiksi ja suosituiksi. Jyväskylän toimistossa käynnistettiin avoin ryhmä vuoden 2006 lopussa.

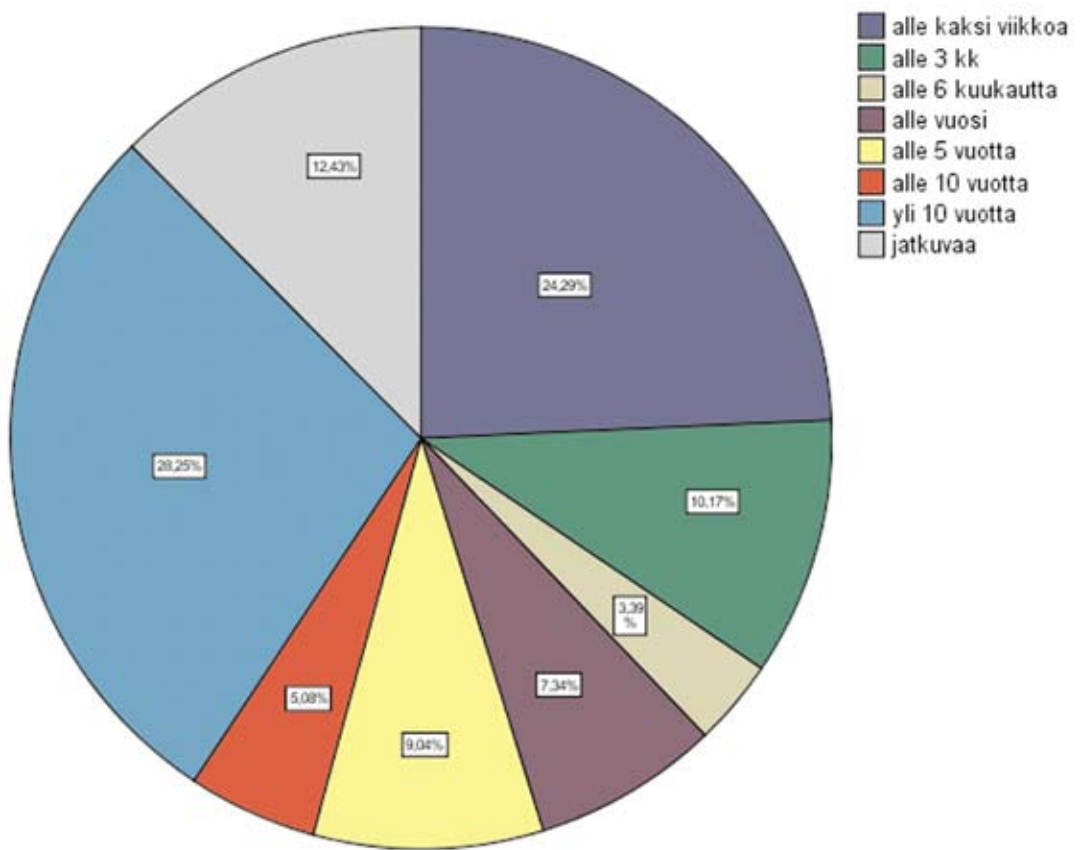

Ryhmäudistusten myötä vuonna 2006 kehitettiin myös ryhmien raportointia. Jokaisesta toteutuneesta ryhmästä kirjoitettiin ryhmäraportti. Kaikki ryhmäraportit kerättiin yhteen. Ryhmäraporttikokoelma on tarkoitettu työvälineeksi ammattilaisille, jotka suunnittelevat ja käyttävät vastaavanlaisia ryhmämenetelmiä omissa toiminnoissaan. Ryhmäraportin taustalla on havainto, että konkreettisten työkalujen ja kirjallisen materiaalin puute on tullut jatkuvasti esiin yhteydenotoissa eri puolelta Suomea. Ryhmäraportin tehtävä oli paikata tuota puutetta. Tukinaiseen on kertynyt ja parhaillaan kertyy tietoa monien erilaisten ryhmämuotojen toteuttamisesta ja tätä tietoa halutaan jakaa myös muiden toimijoiden käyttöön.

Seksuaalisen väkivallan ja hyväksikäytön esiintyvyydestä

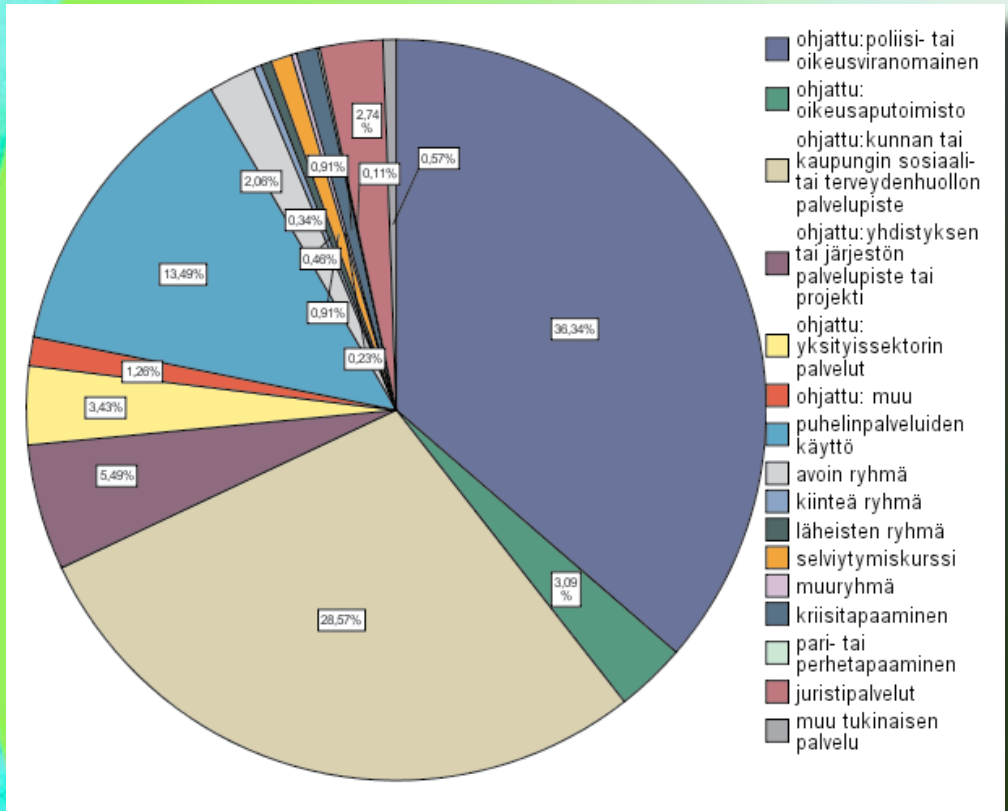
Kuvio 1. Puhelujen aihealueet. Huomioitavaa on, että sama puhelu saattoi koskea samanaikaisesti useampaa aihealuetta, esimerkiksi raiskaus ja konsultaatio. Raiskaus ja insesti sekä lapsen muu seksuaalinen hyväksikäyttö olivat selkeästi yleisimmät seksuaalisen väkivallan muodot. Nämä ovat nousseet esille myös julkisuuteen median käsittelemänä aihealueina. Erityisesti insesti on puhuttanut joukkoviestimiä. Vaikka seksuaalisuus koetaankin yksityisyyden alueeksi ja seksuaalinen väkivalta tabuksi, lapsiin kohdistettuna se herättää ihmisissä usein voimakasta paheksuntaa. Tällöin ihmisten taipumus vaieta tabusta aiheesta murtuu.

Kuvio 2. Teosta kulunut aika soitettaessa kriisi- tai juristipäivvystykseen 1.1.-31.1.2006. Kuvion jakauma osoittaa, että suuri osa ottaa yhteyttä vähintään puolen vuoden kuluttua teosta, vastaavasti yhtä suuri osa ottaa vasta yli kymmenen vuoden jälkeen yhteyttä.

Edellä mainittua tilastollista havaintoa voidaan tulkita kahdella tavalla, jotka eivät ole välttämättä ristiriitaisia toisilleen. Ensinnäkin usein nuoret naiset ottavat herkemmin yhteyttä heti teon jälkeen ja pyrkivät saamaan apua käsittelykokemuksiinsa. Vanhemmat naiset ottavat yhteyttä keskimäärin myöhemmin nuorempiin verrattuna. Tämä on selitettävissä sillä, että heidän naiskuvansa on erilainen nuorten naisten naiskuvaan verrattuna ja että he usein saattavat kokea kokemastaan väkivallasta häpeää ja syyllisyyttä, jota osaltaan heidän aikakautensa, seksuaalikielteinen naiskuva kuormittaa muita ikäluokkia enemmän.

Toiseksi monet inestistä kokeneet kuuluvat siihen ryhmään, jotka ottavat yhteyttä vasta kauan tapahtuneen jälkeen. Inesti on uhrille itselleen niin traumaatisoiva tapahtuma, että sen käsittelyyn kuluu keskimääräistä kauemmin aikaa. Tietoisuus tapahtuneesta traumatisoi voimakkaasti inestistä kokeneen ja siksi useat pyrkivät pitkän aikaa torjumaan tapahtuneen muistot.

Kuvio 3. Kriisipuhelimeen ja juristipäivystykseen soittaneiden asiakkaiden jatkohoitoon ohjaus 1.1-31.12.2006. Merkittävä osa Tukinaiseen soittaneista on ohjattu kääntymään poliisi- tai oikeusviranomaisten puoleen sekä ottamaan yhteyttä kaupungin sosiaali- tai terveyshuollon palvelupisteisiin. Tärkeää on myös, että seksuaalista väkivaltaa ja/tai hyväksikäyttöä kokeneet voivat soittaa Tukinaisen puhelinpalveluun uudestaan ja saada ammattitukea sitä tarvittaessa.

Oikeudellisesta työstä

Ongelmia kohdanneiden kansalaisten ja perheiden auttaminen korostui Tukinaisen juristin työssä vuonna 2006 aiempaa enemmän. Seksuaalirikoksista alaikäisiin kohdistuneet teot kuten raiskaukset olivat selvästi korostetusti esillä koko vuoden. Lastensuojeluasiat koskettivat monipuolisesti koko kolmannen sektorin juristin työkenttää. Muun muassa sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille kohdistetussa koulutuksessa painottuivat lapsiin ja nuoriin kohdistuneet seksuaalirikokset kuten raiskaukset, lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö, törkeä lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö ja seksuaalinen hyväksikäyttö. Juristiin otti yhteyttä aiempaa enemmän myös seksuaalirikoksen kohteeksi joutuneiden nuorten läheiset henkilöt kuten poikaystävä tai vanhemmat. Nuorten osalta myös muun muassa kouluterveydenhoitajien, koulukuraattorien ja sosiaalityöntekijöiden yhteydenotot lisääntyivät. Poliisi ja syyttäjäviranomaiset ottivat yhteyttä Tukinaisen juristiin lähinnä nuorten edunvalvontaan ja oikeusprosessissa avustamiseen liittyvissä asioissa. Useat asiakkaat ovat kertoneet saaneensa tiedon Tukinaisen juridisista palveluista juuri poliisilta tai syyttäjältä, mikä on nähtävä erityisen positiivisena asiana seksuaalirikosten uhrien oikeuksien toteutumisen kannalta. Kolmannen sektorin juristin rooli osana rikosprosessia ja seksuaalirikosten uhrien tukijärjestelmää on vahvistunut selvästi viime vuosina.

Lastensuojelulain mukainen ilmoitusvelvollisuus ja rikoslain 15 luvun 10 §:n tarkoittama törkeän rikoksen ilmoittamisvelvollisuus ovat olleet useasti esillä eri viranomaisten kanssa käydyssä vuoropuhelussa. Tukinaisen juristi yhdessä toiminnanjohtajan kanssa lähestyi kirjeellä siksi myös Eduskunnan oikeusasiamiestä pyytäen kannanottoa rikoslain 15 luvun 10 §:n soveltamiskäytäntöihin eri viranomaisissa, kun kyse on perheessä pitkään jatkuneesta seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja/tai väkivallasta. Useimmiten rikoksen uhrina on alaikäinen lapsi, joka toistuvasti joutuu huoltajansa tai huoltajaan rinnastettavan henkilön hyväksikäyttämäksi. Viranomaisten käsitys vaito-olovelvollisuudestaan on usein kääntynyt seksuaalirikoksen uhrin oikeusturvan vastaiseksi, ja epäillyn tekijän suojelemiseksi

Ennen vuotta 1999 voimassa olleen seksuaalirikoksia koskeneen lainsäädännön ongelmat näkyvät yhä juristin työssä. Näiden rikosten asianomistajan asema ja rikosten vanhentumissäännökset ovat olleet jatkuvasti läsnä juristin työssä myös vuonna 2006. Nuorille aikuisille on tärkeää, että he voivat lähteä puhumaan lapsuudessaan ja nuoruudessaan kokemastaan seksuaalisesta väkivallasta. Tukinaisen juristi on ollut heidän apunaan asiaan kuuluvien oikeudellisten seikkojen selvittelyssä. Sekä juristin puhelinpäivystyksessä että asiakastapaamisissa asiakkaiden lapsuudenaikaiset seksuaalisen hyväksikäytön kokemukset ovat tulleet monin tavoin esille. Asiakkaan niin halutessa ja mahdollisuuksien mukaan Tukinaisen juristi on ollut asianomistajan tukena tutkintapyyntöä tehtäessä poliisilaitoksella ja poliisikuulustelussa. Seksuaalirikoksen asianomistajan avustaja tai hänelle määrätty tukihenkilö saavat esitutkintalain 31 §:n mukaisesti olla läsnä asianomistajan kuulustelussa, ellei tutkinnanjohtaja poikkeuksellisesti tutkinnallisista syistä toisin päättä. Asiaan liittyviä juridisia toimeksiantoja, joissa Tukinaisen juristi on toiminut oikeuden määräämänä oikeudenkäyntiavustajana, on ollut muutamia aikaisempien vuosien tapaan.

RAISKAUS ON AINA RIKOS

SYLLISTÄ TEKIJÄ, ÄLÄ UHRIA

Suomessa raiskataan vuosittain arviolta 8 000 – 10 000 naista. Poliisitoimintaan tulleita naisia vain n. 600 tapaus. Ikinä meitä ei pidä ihmetellä rikoksesta poliisille, koska pelkkä yhteiskunnan syyttävien tapahtumista häntä ilkeään. Yhä meitä raiskataan jäs rankaisematta. Kukaan ei ansaitse tulla raiskatuksi riippumatta pukeutumisesta tai kulkureitistä valinnasta. Apua raiskaukseen ohjeille: www.tukinaisen.fi

Raiskausnäytteiden säilyttämiskäytännöt terveystieteissä ja sairaaloissa nousivat esille myös vuonna 2006 juristin työssä. Näytteiden säilyttäminen on koettu ongelmalliseksi, ellei raiskauksen uhri ole tehnyt heti rikosilmoitusta, vaan tekee sen mahdollisesti vasta myöhemmin. STM:n järjestämässä biopankkityöryhmän kuulemis- ja keskustelutilaisuudessa 20.11.2006 asia otettiin puheenaiheeksi, mutta asiaa ei oltu käsitelty vielä työryhmän työskentelyssä. Rikoksen selvittämistä varten tarvittavat näytteet ja niistä saadut tulokset ovat tärkeä osa rikokseen liittyvää oikeudellista näyttöä. Epäselvyyksiä on esiintynyt siitä, miten kauan, missä ja minkälaisia raiskausnäytteitä tulee säilyttää, kenelle näytteet kuuluvat. Avoin kysymys on myös se, että kuka vastaa näytteiden asianmukaisesta säilyttämisestä ja kuka päättää niiden hävittämisestä esimerkiksi terveystieteissä.

Tukinaisen juristin tietoon on edelleen tullut tapauksia, joissa raiskauksen uhri on kokonaan käännytetty pois terveystieteestä tai sairaalan päivystyksestä tutkimatta häntä, koska hän ei ollut tehnyt rikosilmoitusta sinne tullessaan. Onneksi nämä tapaukset eivät toistu enää niin usein kuin aikaisemmin, vaan ovat yksittäisiä, mutta erittäin valitettavia ja vakavia tilanteita uhrin oikeuksien kannalta.

Juristin työhön kuuluu lisäksi erilaisiin työryhmiin osallistuminen. Tukinaisessa toimii oikeustyöryhmä, joka kokoontuu aina tarvittaessa. Vuonna 2006 syksyllä perustettiin myös eettinen toimikunta, jonka koolle kutsujana ja puheenjohtajana juristi toimii. Eettisen toimikunnan ensimmäisenä tehtävänä on päivittää Tukinaisen eettiset säännöt.

Yleisenä suuntauksena on nähtävissä, että juristien työt kolmannella sektorilla lisääntyvät entisestään. Kolmas sektori myös oikeudellisten asioiden osalta toimii yksityisten ja julkisten palvelujen täydentäjänä ja yhteistyössä niiden kanssa. Tukinaisen juristin erityisasiantuntemus seksuaalisen väkivallan kysymyksissä ja projektissa toimivien juristien osaaminen lähisuhdeväkivalta-asioissa on koettu tärkeäksi rikosten uhrien auttamistyössä. Juristien työ linkittyy suoraan viranomaisverkostoihin, oikeusjärjestelmään ja oikeusprosessiin.

Ulkoinen näkyvyys lisääntyi tiedottamis- ja vaikuttamistoiminnassa

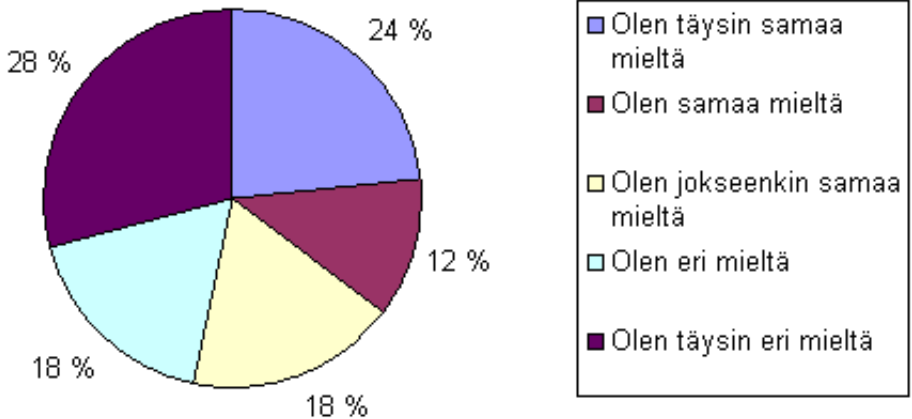
Tiedottamis- ja vaikuttamistoiminnassa Tukinaisen tavoitteena oli ulkoisen näkyvyyden lisääminen. Tukinaisen toimintaa yhdistyksenä pyrittiin tekemään entistä näkyvämmäksi, muun muassa erilaisin kampanjoin, jotta seksuaalisen väkivallan aihepiiristä voitaisiin puhua entistä avoimemmin.

Raiskauskriisikeskuksella oli kaksi valtakunnallista kampanjaa kuluvan vuoden aikana. ”Hyväksikäyttö on aina rikos – vastuu on rikoksen tekijällä” -kampanjan julisteen suunnitteli graafikko Merene Saranpää. Julistetta (1000 kpl) jaettiin valtakunnallisesti esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon eri tahoille. Se julkaistiin mainoksena useissa eri lehdissä (Iltalehti, Talentia, Tehy) ja sähköisissä välineissä (Dealtechmedia). Julistekampanjan tarkoituksena oli madaltaa seksuaalista väkivaltaa ja/tai hyväksikäyttöä kokeneiden uhrien kynnystä hakea apua, mutta samalla myös pyrittiin vaikuttamaan julkiseen mielipiteeseen ja rikkomaan seksuaaliseen väkivaltaan liittyvää tabuluonnetta. Julisteen painatukseen saatiin sponsoritukea. Sponsoreina toimivat Picaset Oy, Painotalo Seiska ja Dealtechmedia, pakkauksien osalta sponsoreina toimivat Pahu ja Postipojat. Sponsorien osallistuminen Tukinaisen toiminnan osallistumiseen on osoitus yhteiskunnallisen vastuuntunnon lisääntymisestä myös Tukinaisen aihepiiriä koskevassa asiassa.

Tukinaisen toinen kampanja oli Rikoksentorjuntaneuvoston rahoittama hanke - ”Ehkäise mahdollinen rikos – estä raiskaus”. Kampanjaan sisältyi kaksi mainosspottia, jotka esitettiin viisi kertaa Sub-tv:ssä. Tietoiskut olivat suunnattuja erityisesti alle 30-vuotiaille. Kampanjan tavoitteena oli ennalta ehkäistä seksuaalista rikollisuutta tiedottamalla tietoiskujen muodossa kohderyhmälle seksuaalisesta itsemääräämisoikeudesta. Hankkeen evaluointi osoitti, että kampanjalle oli tarvetta. Monet hankkeen arviointiin osallistuneista kokivat,

että seksuaalinen väkivalta on edelleen yhteiskunnassamme tabu ja aihetta koskevan asiallisen tiedottamisen katsottiin murtavan tätä tabua. Kampanjan televisiomainoksilla koettiin myös olevan vaikutusta väkivallan ennaltaehkäisyyn liittyvässä työssä. Hankkeen evaluointia koskevassa survey-tutkimuksessa kysyttiin myös yleisesti asennoitumisesta seksuaaliseen väkivaltaan. Seksuaaliseen väkivaltaan suhtauduttiin kaksijakoisesti – toisaalta seksuaalisuus koettiin yksityisasiaksi, josta ei puhuta julkisesti, toisaalta yli puolet kyselyyn vastanneista oli sitä mieltä, että seksuaalisesta väkivallasta tulisi puhua entistä avoimemmin.

Tukinainen pyrkii jatkossakin tiedotustoiminnallaan (mediasuhteet, kampanjat) vaikuttamaan yhteiskunnallisiin asenteisiin, mutta myös samalla luomaan olosuhteet, jossa uhrilla on mahdollisimman matala kynnyks hakea apua.

Tulevaisuudessa myös sähköistä tiedonkulkua pyritään kehittämään. WWW-sivujen seuranta osoittaa, että Tukinaisen uudistetuilla WWW-sivuilla vieraillee kuukausittain kahdesta kolmeen tuhatta kävijää, jotka etsivät tietoa aiheesta useilta sivuston sivuilta. Tilastot osoittavat, että sivuilla vierailaan valtakunnallisesti.

Lähisuhdeväkivalta on yleistä, muttei yksityistä

Lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden oikeudelliset palvelut -projekti on Tukinainen ry:n ja Ensi- ja turvakotien liitto ry:n valtakunnallinen yhteishanke. Päärahoittajana hankkeessa toimii RAY. Hanke on nelivuotinen ja se käynnistyi toukokuussa 2004.

Vuoden 2006 aikana projektissa keskityttiin tiedon kartuttamiseen toimeksiantoja hoitamalla. Lisäksi tehtiin koulutus- ja tiedottamistyötä. Projektin työntekijät pitivät yhteensä kuusitoista aihetta käsittelevää koulutustilaisuutta. Koulutusten yhteydessä on aina jaettu yhteistyötahoille projektissa kertynyttä tietoutta ja tiedotettu projektin toiminnasta sekä edistetty projektiin liittyvää verkostoitumista. Projektissa tehtiin toimeksiantojen kautta selvitystä lähisuhdeväkivaltaan konkreettisesti liittyvistä oikeudellisista ongelmista ja lainsäädännöllisistä puutteista.

Maksuton puhelinpäivystys lähisuhdeväkivallan uhreille toimi vuoden jokaisena arkipäivänä klo 9-17. Puhelinpäivystykseen oli projektin alusta vuoden loppuun mennessä kertynyt puheluita yhteensä 244. Tilastoinnista selvi muun muassa, että puhelinpäivystyksen toiminta-aikana käyttöaste oli toistaiseksi korkeimmillaan maaliskuussa 2006, jolloin soittoja tuli 24. Tilastoinnista selvi myös, että ylivoimaisesti useimmiten soiton syynä oli fyysinen väkivalta, jota noin 50 % soittajista oli kokenut.

Uusia asiakkaita on otettu 18 kpl. Vuoden loppuun mennessä on hoidettu liki 60 lähisuhdeväkivallan uhrin monipuolisia juridisia ongelmia. Yhden asiakkaan toimeksiannot ovat voineet käsittää esimerkiksi pahoinpitelyä koskevan rikosoikeudenkäynnin, avioeroa ja yhteiselämän lopettamista sekä lasten huoltoa koskevat hakemus- ja riita-asiat sekä päämiehen edustamisen pesänjakajan menettelyssä puolisoiden ositukseen liittyen. Hoidettujen toimeksiantojen määrä on siten huomattavasti suurempi kuin asiakkaiden lukumäärä.

Osassa toimeksiannoista asia on edennyt hovioikeuteen saakka. Toimeksiannota hoitamalla kartoitettiin tehokkaasti lähisuhdeväkivaltatilanteisiin liittyviä ongelma-kohtia sekä ratkaisumalleja. Näistä kysymyksistä työstetään kirjallista materiaalia eri toimijoiden käyttöön projektin loppuun mennessä.

Projektin aikana on havaittu, että oikeudellisia palveluja erityisesti lähisuhdeväkivallan uhreille ei juuri ole. Oikeudellisten palvelujen tarve on suuri, ja ihmisillä eivät tiedä tarpeeksi lähisuhdeväkivallasta, oikeuksistaan ja avun saamisen mahdollisuudesta. On osoittautunut hyödylliseksi, että oikeudelliset palvelut ovat saatavissa sekä siviilietä rikosasioissa ”yhdeksi luukulta” ja sellaiselta taholta, jolla on tietoa ja asiantuntemusta erityisesti lähisuhdeväkivalta-ongelmaan liittyen.

Projektissa on ilmennyt, että jo pelkällä puhelinneuvonnalla voi olla ratkaiseva merkitys asiakkaalle, joka on vuosikausia elänyt väkivaltaisessa parisuhteessa pelätessään esimerkiksi lastensa menettämistä avioerotilanteessa. Asiakkaan kaoottista tilannetta jäsentämällä ja hänen oikeuksiensa valottamisella voi olla tärkeä merkitys asiakkaan harkitessa ratkaisuvaihtoehtoja elämässään.

Lähisuhdeväkivalta on yleistä, muttei yksityistä. On tärkeää, että lähisuhdeväkivallasta puhutaan, ja että lähisuhdeväkivaltaa kokeneet ja sen parissa työskentelevät sekä myös muut ihmiset tunnistavat merkit ajoissa. Kyse ei ole yksityisasiasta, ja vastuu asiasta kuuluu meille kaikille. Väkivalta loppuu harvoin itsestään, ja siksi moniammatillisen yhteistyön ja erityisosaamisen merkitystä ei voi korostaa liikaa.

Tukinaisen lähitulevaisuuden haasteita

Pohjois-Suomesta tulee edelleen paljon yhteydenottoja, jotka koskevat paitsi suoraa asiakastyötä niin myös eri alojen ammattilaisten kanssa tehtävää yhteistyötä. Pitkien välimatkojen vuoksi pohjoisessa turvaudutaan tavallista enemmän puhelinpalveluihin, ja hajasijoitusalueilla sellainen mahdollisuus on usein myös ainoa tapa saada henkilökohtaista apua. Tärkeää olisi saada resursseja perustaa aluetoimisto kaavailuiden mukaan myös Rovaniemelle, jolloin Tukinaisen palvelut voitaisiin kohdentaa paremmin myös Lapin alueelle.

Asiakkaiden antama palaute osoitti, että Tukinaisen työtä on kehitetty oikeaan, avun tarvetta vastaavaan, suuntaan. Konkreettisina toiveina nousivat esille nettipalvelujen kehittämistarve ja entistä suurempi tarve yksilöterapiaan, jota toivotaan myös miehille.

TUKINAISEN PALVELUJA

MAKSUTON KRIISIPUHELIN, puh. 0800-97899

Kriisipuhelin on avoinna ma-to klo 9-17, pe-su klo 17-24 (myös pyhinä ja niiden aatoina). Keskusteluapua ja tietoa seksuaalisen hyväksikäytön ja väkivallan kysymyksissä. Myös henkilökohtaiset ajanvaraukset sekä tietoa ryhmistä ja viikonloppuryhmistä.

MAKSUTON JURISTIPÄIVYSTYS, puh. 0800-97895

Juristipäivystys on avoinna ma-to klo 14-17. Tietoa seksuaalirikosasioissa (mm. raiskaukset, parisuhdeväkivalta, lasten seksuaalinen hyväksikäyttö, ahdistelu, lähestymiskielto). Myös henkilökohtaiset ajanvaraukset ja oikeusavustukset.

MAKSUTON JURISTIPÄIVYSTYS LÄHISUHDEVÄKIVALTA KOKENEILLE, puh. 0800-97895

Perjantaisin klo 9-17. Tietoa, tukea ja apua lähisuhdeväkivaltaan liittyvissä oikeudellisissa ongelmissa. Myös konsultaatioapua ammattilaisille ja viranomaisille.

MUITA PALVELUJA

Tukinainen ry järjestää erilaisia ryhmiä (avoimet-, kiinteät- ja viikonloppuryhmit). Lisäksi myös henkilökohtaisia tapaamisia kriisityöntekijän tai/ ja juristin kanssa. Eri alojen ammattilaisille on tarjolla konsultaatioapua, koulutusta ja työnohjausta.

Tukinainen ry
PL 111, 00121 Helsinki
puh. 09-5860 360
office@tukinainen.fi
www.tukinainen.fi